

Fundacja Edukacji Europejskiej

„Polityka społeczna a sytuacja bezrobotnych osób niepełnosprawnych: kierunki działań i perspektywy rozwoju”

Danuta Orzeszyna
Główny Specjalista w Wydziale
ds. Osób Niepełnosprawnych
UMWD we Wrocławiu

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

SKALA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI NA DOLNYM ŚLĄSKU

Liczba osób niepełnosprawnych w województwie dolnośląskim wynosi **435,8 tys., co stanowi 15,1%** ogółu ludności województwa. Uwzględniając ich rodziny i krewnych, a także opiekunów, ponad połowa Dolnoślązaków odczuwa skutki związane z niepełnosprawnością. Osoby niepełnosprawne są statystycznie znacznie starsze, gorzej wykształcone, przejawiają niższą aktywność zawodową i w konsekwencji częściej niż ogół mieszkańców naszego województwa, dotyka je zjawisko ubóstwa i wykluczenia społecznego.

AKTYWIZACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

ZATRUDNIENIE

Niski poziom wykształcenia przekłada się na wysoki poziom bezrobocia w tej grupie osób. Podjęcie zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne jest procesem złożonym z dwóch etapów: pierwszy dotyczy podjęcia decyzji o wejściu na rynek pracy, a drugi polega na podjęciu zatrudnienia. **Na Dolnym Śląsku aż 83,4% osób niepełnosprawnych prawnie jest nieaktywnych zawodowo.**

PRZYCZYNY NISKIEJ AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

- niski poziom wykształcenie osób niepełnosprawnych
- pułapka świadczeń (benefit trap)
- fenomen wierzchołka lodowego (iceberg phenomenon)
- syndromem zniechęconego pracownika (discouraged worker effect)
- przy ogólnym braku miejsc pracy, osoby niepełnosprawne znajdują się gdzieś na końcu kolejki po zatrudnienie

DIAGNOZA

- 46% ON UKOŃCZYŁO EDUKACJĘ NA POZIOMIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ
- 4,5% ON UZYSKAŁO WYKSZTAŁCENIE WYŻSZE

**NISKI POZIOM
WYKSZTAŁCENIA**

**NISKA AKTYWNOŚĆ
ZAWODOWA**

- 84% JEST NIEAKTYWNE ZAWODOWO
- 20 % ON JEST BEROBOTNYCH

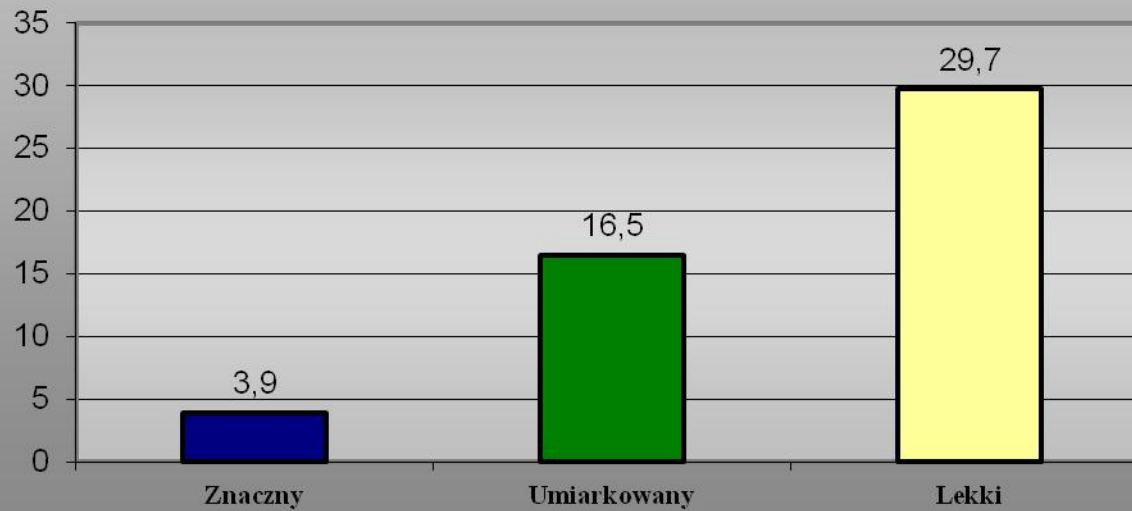
- CO CZWARTA RODZINA Z ON ŻYJE W POCZUCIU ZAGROŻENIA BIEDĄ
- 45% ON Z POWODU UBÓSTWA, NIE WYKUPUJE RECEPT

**ZŁA SYTUACJA
EKONOMICZNA**

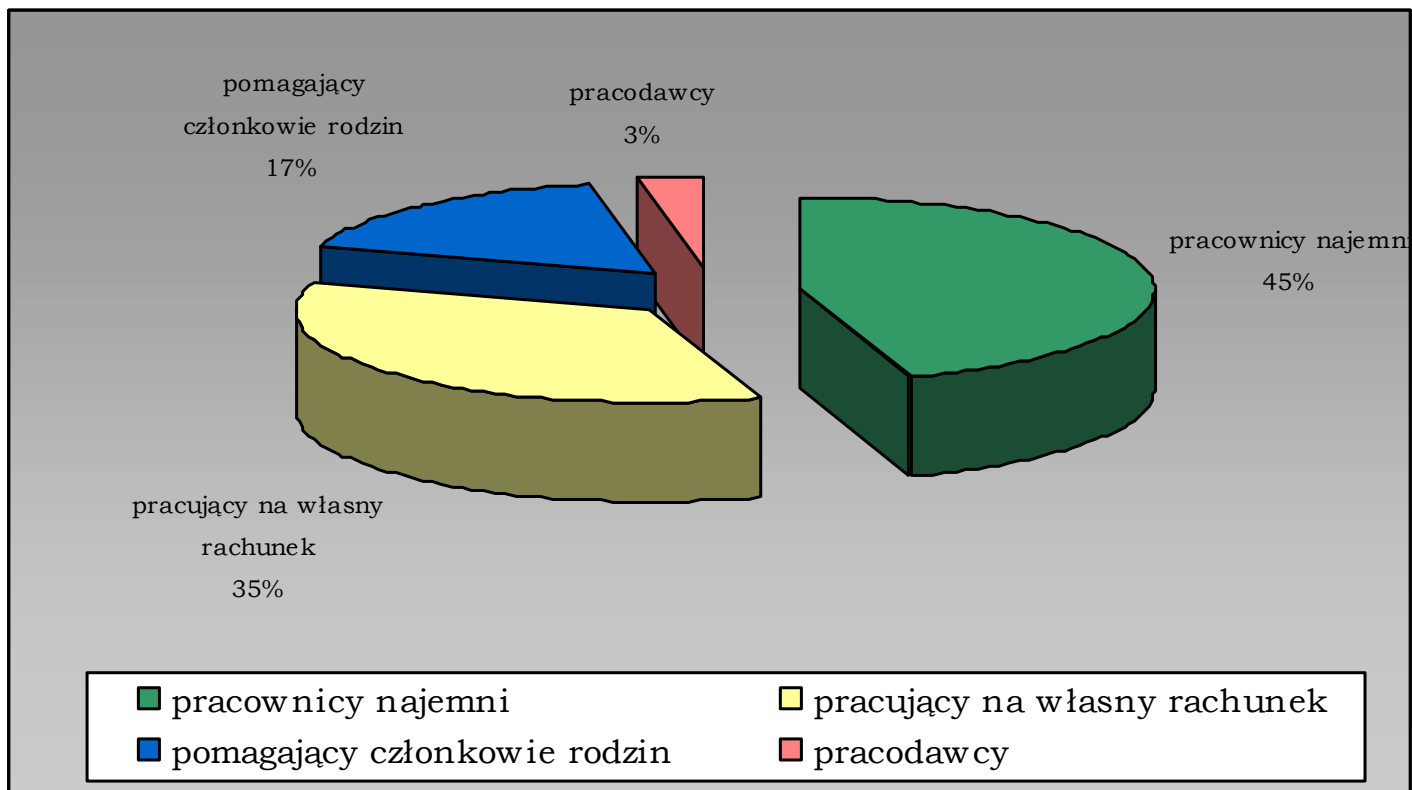

Współczynnik aktywności zawodowej ze względu na stopień niepełnosprawności (ogółem 15,9%)

RODZAJ PRACY WYKONYWANY PRZEZ OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE AKTYWNE ZAWODOWO

AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA ŚWIECIE

- 22% w Hiszpanii,
- 39% w Wielkiej Brytanii,
- 40% w Holandii,
- 46% w Niemczech,
- 53% w Szwecji,
- 49% w USA,
- 58% w Kanadzie,
- 62% w Szwajcarii.

ZASADA RÓWNEGO TRAKTOWANIA I ZAKAZ DYSKRYMINACJI

Jakakolwiek dyskryminacja w zatrudnieniu, bezpośrednia lub pośrednia, w szczególności ze względu na płeć, wiek, **niepełnosprawność**, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także ze względu na zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony albo w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy - jest niedopuszczalna.

art 113 Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 nr 21, poz. 94 ze zm.)

ZASADA RÓWNEGO TRAKTOWANIA I ZAKAZ DYSKRYMINACJI

NIEPEŁNOSPRAWNI PRACOWNICY POWINNI BYĆ RÓWNO
TRAKTOWANI W ZAKRESIE:

- nawiązania lub rozwiązanie stosunku pracy,
- warunków zatrudnienia
- awansowania
- dostępu do szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji

art 18^{3b} Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 nr 21, poz. 94 ze zm.)

DYSKRYMINACJA KOSZTUJE

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych nakłada na pracodawców obowiązek zatrudniania określonej liczby osób niepełnosprawnych. Jeśli firma ich nie zatrudnia płaci swego rodzaju karę – odprowadza ustaloną kwotę do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Zebrane w ten sposób środki przeznaczone są głównie na dofinansowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych, ale także na inne formy rehabilitacji.

DYSKRYMINACJA KOSZTUJE

- pracodawca zatrudniający powyżej 25 osób w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy zobowiązany jest zatrudniać 6% osób niepełnosprawnych
- jeśli tego nie robi – płaci „karę” w wysokości 40,65 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za każdy nie obsadzony przez niepełnosprawnego etat miesięcznie
- jeśli zatrudnia – nie płaci

KORZYŚCI Z ZATRUDNIANIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

- dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych,
- dofinansowanie kosztów utworzenia miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych
- dofinansowanie do szkoleń osób niepełnosprawnych
- zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej,
- zwrot kosztów asystenta pracownika niepełnosprawnego

MODEL REHABILITACJI

WARSZTATY TERAPII
ZAJĘCIOWEJ

ZAKŁADY AKTYWNOŚCI
ZAWODOWEJ

ZAKŁADY PRACY CHRONIONEJ

OTWARTY RYNEK PRACY

Dziękuję za uwagę

Danuta Orzeszyna
Główny specjalista w Wydziale
ds. Osób Niepełnosprawnych
UMWD we Wrocławiu

